

**VLADA CRNE GORE
MINISTARSTVO KULTURE**

**INFORMACIJA O KADROVSKIM KAPACITETIMA ORGANA I
USTANOVA KOJI SE BAVE ZAŠTITOM I OČUVANJEM
KULTURNE BAŠTINE**

Cetinje, septembar 2018. godine

SADRŽAJ

1. UVOD ..	2
2. PREDMET I CILJ ANALIZE.....	2
3. OBLIK ORGANIZOVANJA INSTITUCIONALNIH NOSILACA DJELATNOSTI ZAŠTITE I OČUVANJA KULTURNE BAŠTINE.....	4
3.1. Organi državne uprave i nacionalne javne ustanove.....	4
3.2. Lokalne javne ustanove.....	10
4. STRUKTURA ZAPOSLENIH.....	10
4.1. Ukupan broj zaposlenih u organima državne uprave nacionalnim i lokalnim javnim ustanovama	11
4.2. Ukupan broj i odnos zaposlenih u programskim aktivnostima i administrativno- tehničkim poslovima.....	13
4.3. Obrazovna struktura zaposlenih u odnosu na kvalifikacije.....	17
4.4. Struktura zaposlenih u odnosu na nivo kvalifikacije.....	20
4.5. Polna struktura.....	24
4.6. Starosna struktura zaposlenih.....	26
5. OCJENA STANJA.....	28
6. PRIJEDLOG MJERA	32
7. REZIME.....	33

1. UVOD

Izrada analize kadrovskih kapaciteta organa državne uprave i javnih ustanova koje se bave zaštitom i očuvanjem kulturne baštine predstavlja važan segment u kontekstu donošenja politika iz oblasti kulture, a time i u oblasti kulturne baštine. Ministarstvo kulture je, u skladu sa svojim nadležnostima, cijeneći dosadašnje rezultate istraživanja, koji ukazuju na stanje u pojedinim djelatnostima neophodnim za održivi sistem zaštite i očuvanja kulturne baštine, pristupilo izradi analize stručnih kapaciteta zaposlenih u organima državne uprave, nacionalnim i lokalnim javnim ustanovama iz oblasti kulturne baštine, sa posebnim akcentom na stručni kadar neophodan za obavljanje poslova iz okvira konzervatorske djelatnosti. Procijenjeno je da je neophodno izvršiti evaluaciju kadrovske strukture dominantno zaposlenih u ustanovama na kojima počiva sistem, radi njegovog unaprjeđenja, strateškog planiranja, bolje međunarodne saradnje, ali i planiranja edukacije i doedukacije kadra. Iz tog razloga, institucijama na nacionalnom i lokalnom nivou traženo je dostavljanje podataka o kadrovskim kapacitetima od značaja za vršenje poslova u ovoj oblasti.¹

2. PREDMET I CILJ ANALIZE

Zaštita i očuvanje kulturnih dobara ostvaruje se obavljanjem konzervatorske, muzejske, arhivske, bibliotečke i kinotečke djelatnosti, a shodno članu 120 Zakona o zaštiti kulturnih dobara. Način organizovanja, broj i struktura kadrovskih kapaciteta zaposlenih u djelatnostima od javnog interesa, treba da doprinese jačanju i unaprjeđenju temeljnih vrijednosti u očuvanju i valorizaciji identiteta svih građana Crne Gore, uz poštovanje međunarodnih i profesionalnih standarda. Predmet analize su kadrovski kapaciteti u organima državne uprave i javnim ustanovama koje je osnovala Vlada Crne Gore, i to:

1. Ministarstvo kulture Crne Gore, Direktorat za kulturnu baštinu;
2. Državni arhiv Crne Gore;
3. Uprava za zaštitu kulturnih dobara;
4. Javna ustanova Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore;
5. Javna ustanova Narodni muzej Crne Gore;
6. Javna ustanova Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“;
7. Javna ustanova Crnogorska kinoteka;
8. Javna ustanova Pomorski muzej Crne Gore;
9. Javna ustanova Prirodnjački muzej Crne Gore;
10. Javna ustanova Biblioteka za slijepe Crne Gore;

Predmet analize su i kadrovski kapaciteti u ustanovama koje su osnovali organi lokalne samouprave, Glavnog grada i Prijestonice (u daljem tekstu: lokalne javne ustanove), i to:

---

¹ Evaluacija je urađena na osnovu podataka dostavljenih od organa državne uprave, nacionalnih i lokalnih javnih ustanova, u periodu mart 2017. – avgust 2018. godine

1. JU Gradska biblioteka i čitaonica „Njegoš”, Cetinje;
2. JU Narodna Biblioteka „Radosav Ljumović”, Podgorica;
3. JU Muzeji i galerija Podgorice;
4. JU Narodna Biblioteka „Njegoš”, Nikšić;
5. JU Muzeji i galerije Nikšić;
6. JU Centar za kulturu Danilovgrad;
7. JU Centar za kulturu Kolašin;
8. JU Centar za kulturu „Nenad Rakočević”, Mojkovac;
9. JU Muzej Bijelo Polje;
10. JU Centar za djelatnosti kulture „Vojislav Bulatović Strunjo”, Bijelo Polje;
11. JU Centar za kulturu Plav;
12. JU Centar za kulturu Berane;
13. JU Polimski muzej, Berane;
14. JU Centar za kulturu i sport „Mihailo Lalić”, Andrijevica;
15. JU Centar za kulturu Petnjica;
16. JU Zavičajni muzej „Ganića kula”, Rožaje;
17. JU Narodna Biblioteka Rožaje;
18. JU Centar za kulturu Žabljak;
19. JU Centar za kulturu, sport i medije, Šavnik;
20. JU Zavičajni muzej Pljevlja;
21. JU Narodna Biblioteka „Stevan Samardžić”, Pljevlja;
22. JU Centar za kulturu Plužine;
23. JP Centar za kulturu Ulcinj;
24. JP Centar za kulturu Bar;
25. JU Muzeji i galerija Budve;
26. JU Narodna Biblioteka Budve;
27. OJU „Muzeji” Kotor;
28. JU Kulturni centar „Nikola Đurković”, Kotor;
29. JU Muzej i galerija Tivat;
30. JU Centar za kulturu Tivat;
31. JU Gradska Biblioteka i čitaonica Herceg Novi;
32. JU „Gradski muzej Mirko Komnenović i galerija Josip Bepo Benković”, Herceg Novi.

Ciljevi analize su:

- evaluacija broja i strukture kadrovskih kapaciteta iz oblasti kulturne baštine zaposlenih u navedenim ustanovama;
- prijedlog mjera za jačanje postojeće kadrovske strukture i planiranje u pogledu obrazovanja neophodnog kadra u djelatnostima zaštite i očuvanja kulturne baštine.

3. OBLIK ORGANIZOVANJA INSTITUCIONALNIH NOSILACA DJELATNOSTI ZAŠTITE I OČUVANJA KULTURNE BAŠTINE

3.1. Organi državne uprave i nacionalne javne ustanove

Ministarstvo kulture Crne Gore (u daljem tekstu: Ministarstvo), kao samostalni organ državne uprave nadležan za poslove kulture, obrazovano je 1993. godine. Od 2003. godine u nadležnosti ovog Ministarstva su i poslovi medija, a u periodu od 2006. do 2010. godine Ministarstvo kulture je nadležno i za oblast sporta. Ministarstvo kulture vrši poslove državne uprave koji se, pored ostalog, odnose i na: zaštitu, očuvanje, valorizaciju i prezentaciju kulturne baštine; ostvarivanje javnog interesa u kulturi; izradu i sprovođenje strategija i programa razvoja kulture; istraživanja u kulturi; obezbjeđivanje materijalne osnove, uslova i podsticajnih mjera za razvoj kulture; izgradnju, održavanje, tehničko-tehnoško opremanje i korišćenje objekata kulture; osnivanje i rad ustanova kulture (biblioteka, muzeja, kinoteka i drugih ustanova kulture); utvrđivanje ispunjenosti uslova za obavljanje djelatnosti kulture; saradnju sa regionalnim i međunarodnim organizacijama, institucijama i strukovnim asocijacijama iz oblasti kulture i medija; upravni nadzor u oblastima za koje je ministarstvo osnovano; kao i druge poslove koji su mu određeni u nadležnost.

Direktorat za kulturnu baštinu, kao jedna od organizacionih jedinica Ministarstva kulture, obavlja poslove iz oblasti kulturne baštine koji se odnose na: zaštitu kulturne baštine, konzervatorsku, muzejsku, arhivsku, kinotečku i bibliotečku djelatnost, državne simbole i spomen-obilježja, i to: priprema strategije, programe, elaborate i projekte razvoja djelatnosti zaštite kulturne baštine i menadžment planove u oblasti kulturne baštine; priprema i implementira Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara; priprema analize, izvještaje, informacije i druge materijale potrebne za utvrđivanje i sprovođenje politike; predlaže mjere za realizaciju utvrđene politike; prati stanje zaštite, istraživanja, prezentacije i valorizacije kulturnih dobara i predlaže mjere za njihovo unaprjeđivanje; učestvuje u izradi i realizaciji međunarodnih programa istraživanja, zaštite i revitalizacije kulturne baštine; prati propise i procenjuje njihov uticaj na kulturnu baštinu; ostvaruje saradnju sa NVO koje se bave zaštitom kulturne baštine, prati njihove inicijative i podstiče rad; izrađuje tekstove nacrti i predloga zakona i drugih propisa iz ove oblasti i stara se o njihovom sprovođenju; priprema mišljenja na zakone i druge propise koji utiču na kulturnu baštinu; vrši nadzor nad radom Državnog arhiva, Uprave za zaštitu kulturnih dobara i javnih ustanova iz oblasti kulturne baštine čiji je osnivač država i u tom smislu: kontroliše njihova opšta akta i priprema saglasnosti i mišljenja o njihovoj usaglašenosti sa zakonima i drugim propisima, kontroliše obavljanje poslova od javnog interesa i predlaže mjere za obezbjeđivanje njihovog vršenja, kontroliše obavljanje poslova u skladu sa njihovim djelokrugom rada i zakonskim obavezama i predlaže mjere za njihovo cjelovito vršenje; utvrđuje ispunjenost uslova za osnivanje i rad javnih ustanova kulture iz oblasti kulturne baštine; vrši poslove u vezi sa polaganjem stručnih ispita i sticanjem stručnih zvanja iz oblasti konzervatorske, muzejske, bibliotečke i arhivske djelatnosti; priprema dozvole za iznošenje kulturnih dobara i antikviteta i umjetnina; priprema mišljenja i uvjerenja radi oslobađanja od poreza i carine; donosi rješenja po žalbama; izrađuje i

realizuje programe međunarodne kulturne saradnje u oblasti kulturne baštine; harmonizuje zakonodavstvo sa propisima Evropske Unije i UNESCO; pripremu stručnih mišljenja na nacrtu i predloge zakona i drugih propisa u pogledu njihove usaglašenosti sa međunarodnim standardima i pravilima; priprema zakone za ratifikaciju odnosno potvrđivanje međunarodnih konvencija i ugovora; prati procese priključivanja evropskim integracijama; vrši razvojna istraživanja u oblasti kulturne baštine; ostvaruje saradnju sa međunarodnim organizacijama i inicijativama; priprema, prati i realizaciju programe i projekte Evropske zajednice i drugih donatora u oblasti kulturne baštine; prikuplja i analitički obrađuje podatke o razvojnim projektima i međunarodnoj pomoći; organizuje donatorske konferencije; ostvaruje saradnju sa donatorima; prati i obezbjeđuje uslove za realizaciju donacija i drugih poslova i aktivnosti u funkciji implementacije međunarodnih standarda i pravila; donosi odgovarajuća akta po zahtjevima za slobodan pristup informacijama, vrši i druge poslove koji se odnose na kulturnu baštinu.

Direktorat za kulturnu baštinu ima 7 zaposlenih lica i generalnog direktora.

Državni arhiv Crne Gore (u daljem tekstu: DACG), sa sjedištem na Cetinju, osnovan je kao organ državne uprave za obavljanje arhivske djelatnosti na teritoriji Crne Gore. Objekat koji DACG koristi na Cetinju nalazi se u okviru Istorijskog jezgra Cetinja i ima status kulturno dobro. DACG ima 24 organizacione jedinice sa 152 zaposlena lica i direktorom. Finansijska sredstva za rad obezbjeđuju se iz državnog budžeta i iz vlastitih prihoda.

DACG vrši poslove koji se odnose na: istraživanje, prikupljanje, preuzimanje, kompletiranje, sređivanje, obradu, zaštitu i prezentovanje javne arhivske građe i privatne arhivske građe koja je od trajnog značaja za nauku, kulturu i druge svrhe utvrđene zakonom; praćenje opšteg stanja registratorske i arhivske građe i predlaganje mjera za njihovu zaštitu; pružanje stručne pomoći stvaraocima i držaocima arhivske građe; obezbjeđivanje preventivne, fizičke i tehničke zaštite i konzervacije i restauracije arhivske građe; vođenje evidencije stvaralaca i držalaca registratorske i arhivske građe; vođenje evidencije o registratorskoj i arhivskoj građi koja se nalazi kod držalaca arhivske građe; prikupljanje informacija i vođenje evidencije o arhivskoj građi u inostranstvu koja je od značaja za Crnu Goru; vođenje centralnog kataloga arhivskih fondova i zbirki; davanje mišljenja o opravdanosti osnivanja specijalnog arhiva; obezbjeđivanje informacija i izradu informacionih sredstava o arhivskoj građi koja se nalazi u fondovima ovog organa; organizovanje stručnog osposobljavanja i usavršavanja arhivskog osoblja u arhivu, kao i obuku zaposlenih kod držalaca arhivske građe zaduženih za arhivsko poslovanje; publikovanje arhivske građe i stvaranje uslova za njeno korišćenje; istraživanje i proučavanje pitanja iz oblasti zaštite kulturnih dobara, arhivistike, pomoćnih istorijskih nauka, prava i informatičkih nauka, savremenih tehnologija u obradi podataka, konzervaciji i restauraciji i ostalih srodnih disciplina; organizovanje naučnih i drugih skupova o pitanjima iz oblasti arhivske djelatnosti, kao i druge poslove iz okvira svojih nadležnosti.

Uprava za zaštitu kulturnih dobara (u daljem tekstu: Uprava) je organ uprave u sastavu Ministarstva kulture, osnovan za obavljanje stručnih i sa njima povezanih upravnih poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Formirana je reorganizacijom nekadašnjih ustanova (Republički zavod za zaštitu spomenika kulture, Regionalni zavod za zaštitu spomenika kulture i Centar za arheološka istraživanja). Uprava koristi objekte na Cetinju i Kotoru. Poslove obavlja kroz dva sektora i dvije područne jedinice u Kotoru (za teritorije opština Kotor, Tivat, Herceg Novi i Budva) i Podgorici (za teritorije opština Andrijevića, Bar, Berane, Bijelo Polje, Danilovgrad, Kolašin, Mojkovac, Nikšić, Plav, Plužine, Pljevlja, Podgorica, Rožaje, Šavnik, Ulcinj i Žabljak). Ima 35 zaposlenih i direktora.

Uprava vrši poslove koji se odnose na: istraživanje, proučavanje, dokumentovanje i evidentiranje kulturnih dobara; prikupljanje, stručnu obradu i čuvanje dokumentacije o kulturnim dobrima; uspostavljanje prethodne zaštite i evidentiranje predmeta, objekata, lokaliteta, područja i drugih dobara za koje se osnovano vjeruje da imaju kulturnu vrijednost; utvrđivanje kulturne vrijednosti dobara izradom stručnih elaborata; utvrđivanje statusa kulturno dobro i uspostavljanje zaštite kulturnih dobara; revalorizaciju njihove kulturne vrijednosti; utvrđivanje razloga i donošenje rješenja o prestanku statusa kulturno dobro; formiranje dosijea kulturnih dobara; uspostavljanje i vođenje Registra kulturnih dobara, u analognoj i elektronskoj formi; uspostavljanje i vođenje informacionog sistema kulturnih dobara i njegovo povezivanje sa drugim odgovarajućim informacionim sistemima; saradnju sa vlasnicima i držaocima kulturnih dobara i nevladinim organizacijama koje se bave zaštitom kulturnih dobara; međunarodnu saradnju i evropske integracije, postavljanje privremenog staraoca kulturnom dobru; izdavanje dozvole za arheološka i konzervatorska istraživanja; obustavljanje istraživanja i oduzimanje odobrenja za istraživanje; davanje saglasnosti za geološka istraživanja u blizini kulturnih dobara; utvrđivanje vrijednosti i statusa slučajnih nalaza; kontinuirano praćenje stanja kulturnih dobara; izradu i donošenje studija zaštite kulturnih dobara za potrebe izrade državnih i lokalnih planskih dokumenata; saradnju sa nosiocima pripremnih poslova i obrađivačima planskih dokumenata; razmatranje i davanje mišljenja na planska dokumenta; izdavanje konzervatorskih uslova i davanje saglasnosti na konzervatorske projekte; privremeno ili trajno obustavljanje sprovođenja konzervatorskih mjera ili izvođenja radova na kulturnom dobru; prijem izvedenih radova na kulturnom dobru nakon sprovedenih konzervatorskih mjera; obustavljanje radova na kulturnom dobru koji se izvode bez ili mimo odobrenog konzervatorskog projekta; davanje mišljenja za privremeno iznošenje kulturnih dobara; staranje o unesenim kulturnim dobrima; povraćaj kulturnih predmeta koji su protivpravno odneseni iz Crne Gore; staranje o blagovremeno vraćanju privremeno iznesenog kulturnog dobra i utvrđivanje stanja u kojem je vraćeno; određivanje namjene i načina korišćenja kulturnog dobra u cilju održivog razvoja i davanje odobrenja za korišćenje kulturnog dobra u komercijalne svrhe; pružanje stručne pomoći vlasnicima i držaocima kulturnih dobara; ostvarivanje prava i obaveza vlasnika i držalaca kulturnih dobara, kao i kontinuirano praćenje stanja kulturnih dobara.

Javna ustanova Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore (u daljem tekstu: CKA) osnovana je reorganizacijom nekadašnjih ustanova kulture (Republički zavod za zaštitu spomenika kulture, Regionalni zavod za zaštitu spomenika kulture i Centar za arheološka istraživanja) za obavljanje poslova konzervatorske djelatnosti i arheologije. CKA obavlja djelatnost u objektima na Cetinju i Kotoru. Djelatnost se obavlja u tri organizacione jedinice na Cetinju i Područnom odjeljenju u Kotoru, sa 57 zaposlenih i direktorom.

CKA vrši poslove konzervatorske djelatnosti i to: izrada kratkoročnih i dugoročnih programa konzervatorskih istraživanja kulturnih dobara; organizovanje i vođenje konzervatorskih istraživanja radi utvrđivanja autentičnosti dobara, starosti, odnosno hronološke pripadnosti dobara, hemijskog sastava i drugih svojstava upotrijebljenih materijala i vezivnih sredstava, primijenjenih tehnologija i tehnika izrade dobara, mikroklimatskih uslova i njihovog uticaja na stanje dobara, stepena oštećenosti dobara i razloga nastalih oštećenja, potencijalnih opasnosti od novih degradacija ili drugih oblika ugrožavanja dobara, prihvatljivosti novih materijala, tehnologija i tehnika neposredne zaštite dobara i druga istraživanja, laboratorijska ispitivanja i ekspertize koje su povezane sa konzervatorskim mjerama; izrada kratkoročnih i dugoročnih programa arheoloških istraživanja; organizovanje i vođenje arheoloških istraživanja (rekognosciranje terena, sondažna, sistematska, zaštitna, revizionna, arheološka istraživanja nedestruktivnim metodama i druga

istraživanja); izrada arheološke karte Crne Gore; izrada konzervatorskih projekata; sprovođenje konzervatorskih mjera na kulturnim dobrima, umjetninama, antikvitetima i drugim kulturnim predmetima; izrada studija zaštite kulturnih dobara; izrada menadžment planova; obilježavanje kulturnih dobara; vođenje dokumentacije o obavljenim arheološkim istraživanjima; vođenje dokumentacije o obavljenim konzervatorskim istraživanjima i sprovedenim konzervatorskim mjerama; objavljivanje stručnih izvještaja o sprovedenim konzervatorskim i arheološkim istraživanjima; objavljivanje stručnih i naučnih publikacija; saradnja sa srodnim institucijama u zemlji i inostranstvu; organizovanje stručnih i naučnih skupova.

Javna ustanova Narodni muzej Crne Gore (u daljem tekstu: NMCG) reorganizovana je 2011. godine, kao i tadašnja Javna ustanova Centar Njegoš, kada su se stekli uslovi za osnivanje Arheološkog muzeja Crne Gore i pripajanje Dvorske crkve na Ćipuru, Mauzoleja Vladike Danila na Orlovom kršu, Mauzoleja Petar II Petrović Njegoš, kao i Crnogorske galerije „Miroslav Dado Đurić“. Takođe, NMCG obavlja poslove matične muzejske djelatnosti za muzejske zbirke umjetničkog, etnografskog, istorijskog i arheološkog sadržaja, kao i muzejskog informacionog centra. NMCG ima 24 organizacione jedinice, dvije službe (stručnih i opštih poslova) i jedno odjeljenje sa 127 zaposlenih i direktorom.

NMCG obavlja poslove muzejske djelatnosti u skladu sa zakonom i osnivačkim aktom, i to: sakupljanje muzejskog materijala putem terenskih istraživanja, otkupom, poklonom, razmjenom i na drugi način; sprovođenje preventivne i trajne zaštite muzejskih predmeta i muzejske dokumentacije; istraživanje u muzejskoj djelatnosti, radi sakupljanja, valorizacije i prezentacije muzejskog materijala; vršenje stručne obrade muzejskog materijala kroz identifikaciju, determinaciju, klasifikaciju i kategorizaciju, analizu i opis, vrednovanje i interpretaciju, stručno istraživanje, dokumentovanje; vođenje dokumentacije o muzejskom materijalu; privremeno čuvanje muzejskog materijala kojem nije obezbijeđena adekvatna muzejska zaštita u drugom muzeju; davanje stručnog mišljenja, radi privremenog izmještanja muzejskog materijala koji nema odgovarajuću zaštitu; vršenje revizije muzejskog fonda; organizovanje stalnih i povremenih izložbi muzejskog materijala; vršenje poslova matične muzejske djelatnosti u odnosu na ostale muzeje u Crnoj Gori koji imaju muzejske zbirke iz oblasti etnografije, umjetnosti i arheologije; vršenje poslova muzejskog informacionog centra, u skladu sa zakonom; istraživanje, prikupljanje, stručna obrada i prezentacija muzejskih predmeta koji se odnose na dinastije Vojislavljevića, Balšića, Crnojevića i Petrovića; izrada vodiča i monografija o crnogorskim vladarima; organizovanje dodjeljivanja i uručivanja Njegoševe nagrade i Nagrade Petar Lubarda; izdavanje edicije djela za koje je dodijeljena Njegoševa nagrada i organizovanje manifestacije „Njegoševi dani“; čuvanje i prezentacija djela za koje je dodijeljena nagrada Petar Lubarda; održavanje, čuvanje, zaštita i prezentacija Vladinog doma, Njegoševe rodne kuće na Njegušima, Biljarde, Mauzoleja na Lovćenu, mauzoleja crnogorskih vladara - Dvorske crkve na Ćipuru, Mauzoleja Vladike Danila na Orlovom kršu, Dvora Kralja Nikole, Reljefa Crne Gore, Zgrade Srpskog poslanstva u bivšoj Kraljevini Crnoj Gori, Crnogorska galerija umjetnosti „Miodrag Dado Đurić“ i drugih objekata koji mu se daju na korišćenje i čuvanje; izdavačka djelatnost od značaja za stručni rad i promociju muzejskih fondova i zbirki.

Javna ustanova Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“ (u daljem tekstu: Nacionalna biblioteka) osnovana je za obavljanje bibliotečke djelatnosti i matična je ustanova svim bibliotekama u Crnoj Gori. Sjedište Nacionalne biblioteke je na Cetinju i raspolaže sa dva objekta koji imaju status kulturno dobro. Nacionalna biblioteka ima devet organizacionih jedinica i zapošljava 88 lica i direktora.

Nacionalna biblioteka obavlja poslove bibliotečke djelatnosti u skladu sa Zakonom o bibliotečkoj djelatnosti, i to: nabavka, obrada, čuvanje, zaštita, korišćenje, prezentacija i popularizacija bibliotečke građe; izrada kataloga, bibliografija, biltena, baza podataka i drugih izvora informacija; omogućavanje pristupa bibliotečkoj građi, izvorima informacija, uslugama i servisima; obezbjeđivanje korišćenja i protoka bibliografskih i drugih izvora informacija i usluga; edukacija korisnika; vođenje evidencije o građi i korisnicima; prikupljanje, obrada, čuvanje i davanje na korišćenje: nacionalnu zbirku bibliotečke građe o Crnoj Gori, Crnogorcima, drugim narodima i manjinskim nacionalnim zajednicama koje žive u Crnoj Gori, bibliotečku građu crnogorskih autora i crnogorskih štamparsko-izdavačkih organizacija, staru i rijetku knjigu, najznačajnije publikacije iz svih oblasti nauke i kulture i službene publikacije; čuvanje i raspoređivanje obaveznog primjerka crnogorske izdavačko-štamarske produkcije; izrada tekuće i retrospektivne nacionalne bibliografije i dodjeljivanje oznaka međunarodne bibliografske kontrole: ISBN (Međunarodni standardni broj za monografske publikacije), ISSN (Međunarodni standardni broj za serijske publikacije), ISMN (Međunarodni standardni broj za muzikalije) i drugih oznaka; izrada osnovnog kataloškog opisa - CIP (Katalogizacija u publikaciji) za izdavače na teritoriji Crne Gore; izrada opisa južnoslovenskih ćirilskih rukopisa; predlaganje mjera za čuvanje i zaštitu bibliotečke građe; predlaganje i sprovođenje mjera za čuvanje i zaštitu bibliotečke građe sa svojstvom kulturnog dobra; izdavanje uputstava za stručni bibliotečko-informacioni rad i primjenu međunarodnih standarda; obavljanje stručnog i naučno-istraživačkog rada, posebno na području crnogorske nacionalne zbirke, arheografije, paleontologije i kulturne istorije Crne Gore, i objavljivanje publikacija iz oblasti bibliotekarstva, informacionih i srodnih nauka; predstavljanje Crne Gore u međunarodnim bibliotečkim asocijacijama nacionalnih biblioteka i uspostavljanje saradnje sa njima; organizovanje naučno-istraživačkog, razvojnog i savjetodavnog rada na području bibliotečko-informacione djelatnosti i predlaganje mjera za njihovo unapređivanje; povezivanje biblioteka u bibliotečko-informacioni sistem Crne Gore i njihovo uključivanje u međunarodne informacione sisteme; razvijanje stručne osnove uzajamnog kataloga; organizovanje stručnog usavršavanja lica za rad na uzajamnoj katalogizaciji; obavljanje provjere osposobljenosti bibliotekara za rad u uzajamnoj katalogizaciji i izdavanje licence za rad; vršenje kontrole kvaliteta i redakcije bibliografskih zapisa u uzajamnoj bibliografskoj bazi; razvoj i promocija elektronske biblioteke (izrada elektronskog kataloga bibliotečke građe, digitalizacija bibliotečke građe i omogućavanje njenom pristupu u skladu sa zakonom); promocija i prezentacija crnogorske kulturne baštine učesćem u međunarodnim projektima digitalizacije; obavljanje matične bibliotečke djelatnosti nad narodnim i univerzitetskim bibliotekama; koordinacija rada na uspostavljanju i razvoju bibliotečko-informacionog sistema i njegovih servisa; planiranje, instaliranje i održavanje računarske, komunikacione i programske opreme za potrebe bibliotečko-informacionog sistema i njegovih servisa; upravljanje bazom podataka bibliotečko-informacionog sistema i njegovih servisa; organizacija pristupa elektronskoj bazi podataka; pružanje stručne pomoći bibliotekama prilikom konverzije i prenosa podataka iz drugih sistema; obavljanje istraživačkog, razvojnog i savjetodavnog rada u bibliotečkoj djelatnosti.

Javna ustanova Crnogorska kinoteka (u daljem tekstu: Kinoteka) je osnovana za obavljanje poslova kinotečke djelatnosti, sa sjedištem u Podgorici, i obavlja poslove u privremenim prostorijama, u okviru tri organizacione jedinice sa 9 zaposlenih i direktorom.

Kinoteka vrši poslove kinotečke djelatnosti i to: evidentiranje, sređivanje i prikupljanje crnogorske kinematografske građe; korišćenje i prezentacija crnogorske kinematografske građe; prikupljanje, čuvanje i prezentacija kinematografskih djela značajnih autora svjetske kinematografije; filmsko snimanje događaja od značaja za Crnu Goru; prezentacija filmova,

televizijskih ostvarenja i video projekcija od interesa za Crnu Goru; pružanje pomoći fizičkim i pravnim licima koja se bave praktičnim i teorijskim kinematografskim istraživanjima; ostvarivanje i razvijanje saradnje sa drugim fizičkim i pravnim licima u zemlji i inostranstvu; organizovanje: simpozijuma, festivala, predavanja, savjetovanja, tribina, tematskih programa i drugih programa manifestacionog tipa, koji su od značaja za kinematografski život i kulturu uopšte; izdavanje stručne kinematografske literature kao i publikacija iz djelokruga rada kinoteka i druge poslove u skladu sa zakonom.

Javna ustanova Pomorski muzej Crne Gore (u daljem tekstu: Pomorski muzej) organizovana je za obavljanje poslova muzejske djelatnosti, kao specijalizovani muzej i matični za poslove matične muzejske djelatnosti u odnosu na ostale muzeje u Crnoj Gori, koji imaju pomorske muzejske zbirke. Pomorski muzej koristi objekat koji se nalazi u okviru urbane cjeline Stari grad Kotor koja ima status kulturno dobro. Djelatnost obavlja u okviru dva sektora sa 15 zaposlenih i direktorom.

Pomorski muzej obavlja sljedeće poslove: sakupljanje muzejskog materijala putem terenskih istraživanja, otkupom, poklonom, razmjenom i na drugi način; sprovođenje preventivne i trajne zaštite muzejskih predmeta i muzejske dokumentacije; istraživanje u muzejskoj djelatnosti radi sakupljanja, valorizacije i prezentacije muzejskog materijala; vršenje stručne obrade muzejskog materijala kroz identifikaciju, determinaciju, klasifikaciju i kategorizaciju, analizu i opis, vrednovanje i interpretaciju, stručno istraživanje i dokumentovanje; vođenje dokumentacije o muzejskom materijalu; prima na privremeno čuvanje muzejski materijal koji nema odgovarajuću zaštitu; vršenje revizije muzejskog materijala; organizovanje stalne i povremenih izložbi muzejskog materijala; izdavanje kataloga izložbi i druge poslove.

Javna ustanova Prirodnjački muzej Crne Gore (u daljem tekstu: Prirodnjački muzej) organizovana je za obavljanje poslova muzejske djelatnosti, kao specijalizovani muzej i matični, za poslove matične muzejske djelatnosti u odnosu na ostale muzeje u Crnoj Gori, koji imaju prirodnjačke muzejske zbirke. Prirodnjački muzej je organizovan u tri organizacione jedinice sa 24 zaposlena i direktorom. Djelatnost se obavlja u privremenom, neadekvatnom prostoru u Podgorici.

Prirodnjački muzej obavlja sljedeće poslove: sakupljanje muzejskog materijala putem terenskih istraživanja, otkupom, poklonom, razmjenom i na drugi način; sprovođenje preventivne i trajne zaštite muzejskih predmeta i muzejske dokumentacije; istraživanje u muzejskoj djelatnosti radi sakupljanja, valorizacije i prezentacije muzejskog materijala; vršenje stručne obrade muzejskog materijala kroz identifikaciju, determinaciju, klasifikaciju i kategorizaciju, analizu i opis, vrednovanje i interpretaciju, stručno istraživanje i dokumentovanje; vođenje dokumentacije o muzejskom materijalu; prima na privremeno čuvanje muzejski materijal koji nema odgovarajuću zaštitu; vršenje revizije muzejskog materijala; organizovanje stalne i povremenih izložbi muzejskog materijala; izdavanje kataloga izložbi i druge poslove.

Javna ustanova Biblioteka za slijepe Crne Gore (u daljem tekstu: Biblioteka za slijepe) je formalno osnovana 2004. godine, a počela sa radom 2006. godine, kao specijalna biblioteka, čiji je osnivač država. Poslove obavlja u iznajmljenom objektu u Podgorici. Biblioteka za slijepe ima tri organizacione jedinice sa 10 zaposlenih i direktorom.

Poslovi iz okvira djelatnosti Biblioteke za slijepe je: nabavka, skladištenje, sortiranje, klasifikacija, katalogizacija, čuvanje i ustupanje na korišćenje knjiga štampanih na Brajevom pismu i u tehnikama dostupnim slijepim licima; izdavanje knjiga na Brajevom pismu i

transportovanje knjiga sa crnog tiska u zvučne i elektronske knjige; izdavanje časopisa za slijepa lica; organizovanje čitaonice; organizovanje promocija knjiga, književnih večeri, tribina, okruglih stolova i drugih kulturnih skupova za potrebe slijepih lica i drugi poslovi u skladu sa zakonom i Statutom Biblioteke za slijepe.

3.2. Lokalne javne ustanove

Ministarstvo kulture je na osnovu svojih ovlašćenja, u pogledu utvrđivanja uslova za obavljanje djelatnosti zaštite i očuvanja kulturne baštine, cijeni potrebno da se analiziraju kadrovski kapaciteti i u lokalnim javnim ustanovama, kako bi se isti pratili sa aspekta ravnomjernog razvoja na teritoriji države i utvrđivanja stanja i broja specifičnih kadrovskih struktura. Napominjemo, da nadzor nad radom lokalnih javnih ustanova vrše organi lokalne uprave.

Lokalne javne ustanove iz oblasti zaštite i očuvanja kulturne baštine dominantno obavljaju poslove muzejske i bibliotečke djelatnosti. Cijeneci kadrovsku strukturu zaposlenih, u okviru pojedinih lokalnih javnih ustanova se obavljaju i određeni poslovi iz konzervatorske djelatnosti. Takođe, pojedine lokalne javne ustanove organizovane su kao kompleksne ustanove kulture koje obavljaju više djelatnosti.

Bibliotečku djelatnost kroz formu samostalne lokalne javne ustanove obavljaju biblioteke u Herceg Novom, Podgorici, Cetinju, Pljevljima, Rožajama, Nikšiću i Budvi.

Muzejska djelatnost se u okviru samostalnih lokalnih javnih ustanova obavlja u opštinama: Herceg Novi, Tivat, Kotor, Budva, Podgorica, Bijelo Polje, Rožaje, Berane, Pljevlja i Nikšić, dok u pojedinim opštinama ne postoje uslovi za obavljanje muzejske djelatnosti, i to u: Mojkovcu, Šavniku, Petnjici, Andrijevici, Žabljaku, Gusinju i Plavu.

U opštinama: Danilovgrad, Kolašin, Mojkovac, Bijelo Polje, Plav, Berane, Andrijevica, Žabljak, Šavnik, Plužine, Petnjica, Gusinje, Kotor i Tivat, organizovane su lokalne javne ustanove kompleksnog tipa, centri za kulturu, u okviru kojih se obavlja bibliotečka, odnosno muzejska djelatnost. Opštine Ulcinj i Bar imaju javna preduzeća koja, pored ostalih djelatnosti kulture, obavljaju i poslove bibliotečke i muzejske djelatnosti.

4. STRUKTURA ZAPOSLENIH

Evaluacija kadrovske strukture pravnih subjekata koji obavljaju djelatnosti zaštite i očuvanja kulturne baštine prikazana je u zavisnosti od toga, da li su isti osnovani od strane države ili lokalne samopurave, a prema sljedećim kriterijumima:

- ukupan broj zaposlenih po subjektima;
- broj i odnos zaposlenih u programskim aktivnostima i administrativno-tehničkim poslovima;
- profesionalna struktura po subjektima;
- polna struktura;
- starosna struktura.

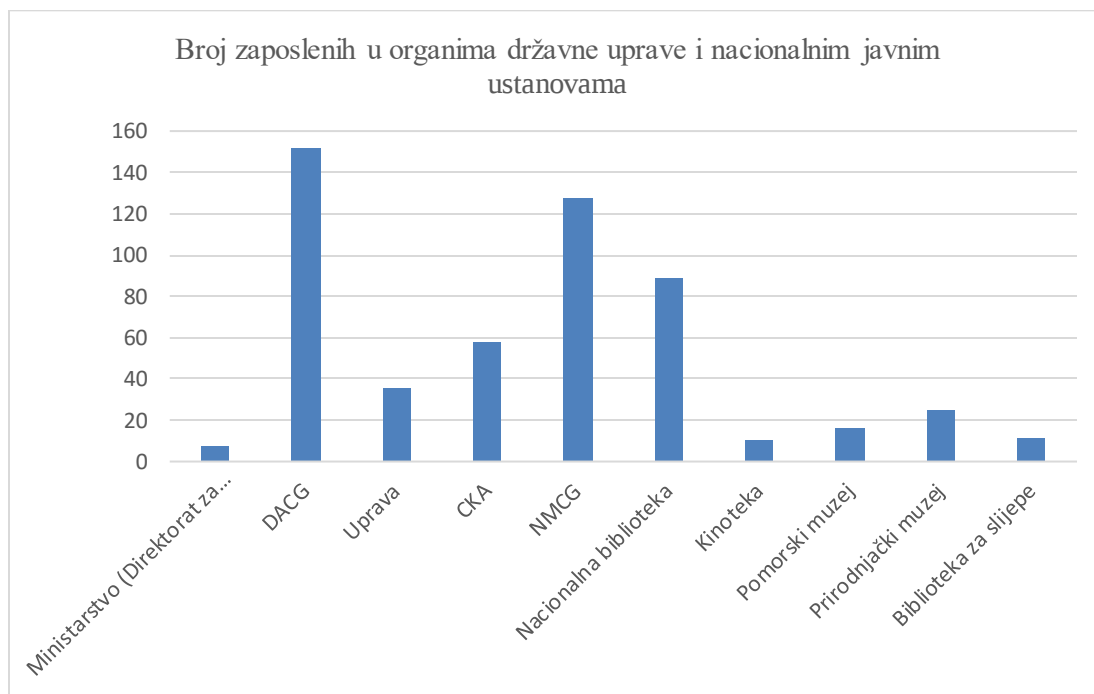
Radi preglednosti, podaci su dati u tabelama i grafikonima prema osnivaču.

4.1. Ukupan broj zaposlenih u organima državne uprave, nacionalnim i lokalnim javnim ustanovama

U ustanovama koje je osnovala Crna Gora u djelatnostima zaštite i očuvanja kulturne baštine zaposleno je i finansira se iz državnog Budžeta 533 lica (tabela 1, grafikon 1).

Naziv organa/ustanove	Broj zaposlenih	%
Ministarstvo (Direktorat za kulturnu baštinu)	8	1
DACG	152	28
Uprava	36	7
CKA	58	11
NMCG	128	24
Nacionalna biblioteka	89	17
Kinoteka	10	2
Pomorski muzej	16	3
Prirodnjački muzej	25	5
Biblioteka za slijepe	11	2
UKUPNO	533	100%

Tabela 1

Grafikon 1

Broj zaposlenih u lokalnim javnim ustanovama koje obavljaju poslove iz djelatnosti zaštite i očuvanja kulturne baštine je 670 lica, i prikazan je u tabeli 2.

Naziv pravnog subjekta	Broj zaposlenih	%
JU Gradska biblioteka i čitaonica „Njegoš”, Cetinje	16	2.39
JU Narodna Biblioteka „Radosav Ljumović”, Podgorica	31	4.63
JU Muzeji i galerija Podgorice	36	5.37
JU Narodna Biblioteka „Njegoš”, Nikšić	25	3.73
JU Muzeji i galerije Nikšić	40	5.97
JU Centar za kulturu Danilovgrad	16	2.39
JU Centar za kulturu Kolašin	9	1.34
JU Centar za kulturu „Nenad Rakočević”, Mojkovac	12	1.79
JU Muzej Bijelo Polje	8	1.19
JU Centar za djelatnosti kulture „Vojislav Bulatović Strunjo”, Bijelo Polje	30	4.48
JU Centar za kulturu Plav	26	3.88
JU Centar za kulturu Berane	29	4.33
JU Polimski muzej, Berane	23	3.43
JU Centar za kulturu i sport „Mihailo Lalić”, Andrijevica	28	4.18
JU Centar za kulturu Petnjica	6	0.90
JU Zavičajni muzej „Ganića kula”, Rožaje	20	2.99
JU Narodna Biblioteka Rožaje	14	2.09
JU Centar za kulturu Žabljak	6	0.90
JU Centar za kulturu, sport i medije, Šavnik	5	0.75
JU Zavičajni muzej Pljevlja	9	1.34
JU Narodna Biblioteka „Stevan Samardžić”, Pljevlja	12	1.79
JU Centar za kulturu Plužine	6	0.90
JP Centar za kulturu Ulcinj	23	3.43
JP Centar za kulturu Bar	63	9.40
JU Muzeji i galerija Budve	63	9.40
JU Narodna Biblioteka Budve	18	2.69
JU Muzej i galerija Tivat	4	0.59
JU Centar za kulturu Tivat	16	2.39
OJU „Muzeji” Kotor	19	2.84

JU Kulturni centar „Nikola Đurković”, Kotor	26	3.88
JU Gradska Biblioteka i čitaonica Herceg Novi	8	1.19
JU „Gradski muzej Mirko Komnenović i galerija Josip Bepo Benković”, Herceg Novi	23	3.43
UKUPNO	670	100 %

Tabela 2

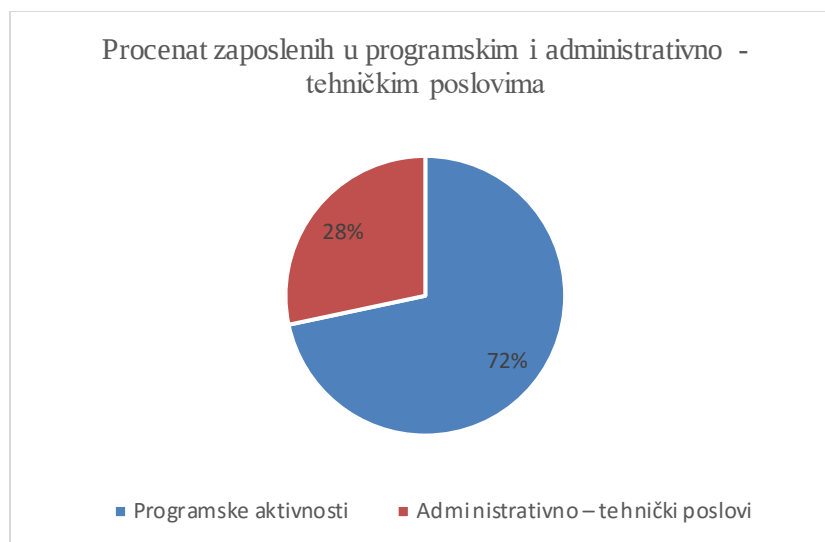
4.2. Ukupan broj i odnos zaposlenih u programskim aktivnostima i administrativno-tehničkim poslovima

Od ukupnog broja zaposlenih u subjektima koji obavljaju poslove iz okvira djelatnosti zaštite i očuvanja kulturne baštine na nacionalnom nivou 382 ili 72% obavlja programske aktivnosti, a 151 ili 28% administrativno-tehničke poslove. Napominjemo, da programske aktivnosti obavljaju zaposleni sa kvalifikacijom visokog i srednjeg obrazovanja, u skladu sa propisima koji uređuju pitanja od značaja za poslove konzervatorske, arhivske, muzejske, bibliotečke i kinotečke djelatnosti, kako slijedi u tabeli 3:

Naziv organa/ustanove	Programske aktivnosti			Administrativno – tehnički poslovi
	Ukupno	Kvalifikacija visokog obrazovanja	Kvalifikacija srednjeg obrazovanja	
Ministarstvo (Direktorat za kulturnu baštinu) ²	6	6	/	2
DACG	135	99	36	17
Uprava	22	21	1	14
CKA	40	30	10	18
NMCG	76	50	26	52
Nacionalna biblioteka	65	53	12	24
Kinoteka	7	5	2	3
Pomorski muzej	8	7	1	8
Prirodnjački muzej	18	15	3	7
Biblioteka za slijepe	5	4	1	6
UKUPNO	382	290	92	151

Tabela 3

² Prikazani podaci se odnose na zaposlene u dvije direkcije Direktorata, odnosno, programske aktivnosti se obavljaju u Direkciji za razvoj djelatnosti kulturne baštine, a administrativno-tehnički poslovi u Direkciji za drugostepeni postupak i nadzor

Od ukupnog broja zaposlenih u subjektima koji obavljaju poslove iz okvira djelatnosti zaštite i očuvanja kulturne baštine na lokalnom nivou 287 ili 43% obavlja programske aktivnosti, a 383 ili 57%, administrativno – tehničke poslove. Programske aktivnosti obavljaju zaposleni sa kvalifikacijom visokog, višeg i srednjeg obrazovanja, u skladu sa propisima koji uređuju pitanja od značaja za poslove konzervatorske, arhivske, muzejske, bibliotečke i kinotečke djelatnosti.

Broj zaposlenih u lokalnim javnim ustanovama, u zavisnosti od organizacione forme ustanove prikazan je u tri zasebne tabele, za muzeje (tabela 4), biblioteke (tabela 5) i centre za kulturu (tabela 6).

Naziv lokalne javne ustanove	Programske aktivnosti				Administrativno – tehnički poslovi
	Ukupno	Kvalifikacija visokog obrazovanja	Kvalifikacija višeg obrazovanja	Kvalifikacija srednjeg obrazovanja	
JU Muzeji i galerije Podgorice	24	21	/	3	12
JU Muzeji i galerije Nikšić	16	13	/	3	24
JU Muzej Bijelo Polje	4	3	/	1	4
JU Polimski muzej, Berane	12	7	/	5	11
JU Zavičajni muzej Pljevlja	6	4 ³	/	2	3
JU Zavičajni muzej „Ganića kula”, Rožaje	10	7	1	2	10
JU Muzeji i galerije Budve	26	17	/	9	37
OJU, „Muzeji” Kotor	10	10	/		9

³ Direktor ustanove obavlja i poslove kustosa

JU Muzeji i galerija Tivat	4	4	/		
JU „Gradski muzej Mirko Komnenović i galerija Josip Bepo Benković”, Herceg Novi	14	9	/	5	9
UKUPNO	126	95	1	30	119

Tabela 4

Naziv lokalne javne ustanove	Programske aktivnosti				Administrativno – tehnički poslovi
	Ukupno	Kvalifikacija visokog obrazovanja	Kvalifikacija višeg obrazovanja	Kvalifikacija srednjeg obrazovanja	
JU Gradska biblioteka i čitaonica „Njegoš”, Cetinje	12	7	2	3	4
JU Narodna Biblioteka „Radosav Ljumović”, Podgorica	22	12	1	9	9
JU Narodna Biblioteka „Njegoš”, Nikšić	10	7	1	2	15
JU Narodna Biblioteka Rožaje	4	2		2	10
JU Narodna Biblioteka „Stevan Samardžić”, Pljevlja	8	4		4	4
JU Narodna Biblioteka Budve	12	4		8	6
JU Gradska Biblioteka i čitaonica Herceg Novi	6	3	1	2	2
UKUPNO	74	39	5	30	50

Tabela 5

Naziv lokalne javne ustanove	Programske aktivnosti ⁴				Administrativno – tehnički poslovi
	Ukupno	Kvalifikacija visokog obrazovanja	Kvalifikacija višeg obrazovanja	Kvalifikacija srednjeg obrazovanja	
JU Centar za kulturu Danilovgrad Zavičajni muzej Narodna biblioteka	3	2 1	/ /	/ /	13
JU Centar za kulturu Kolašin Zavičajni muzej Narodna biblioteka	2	1 1	/ /	/ /	7

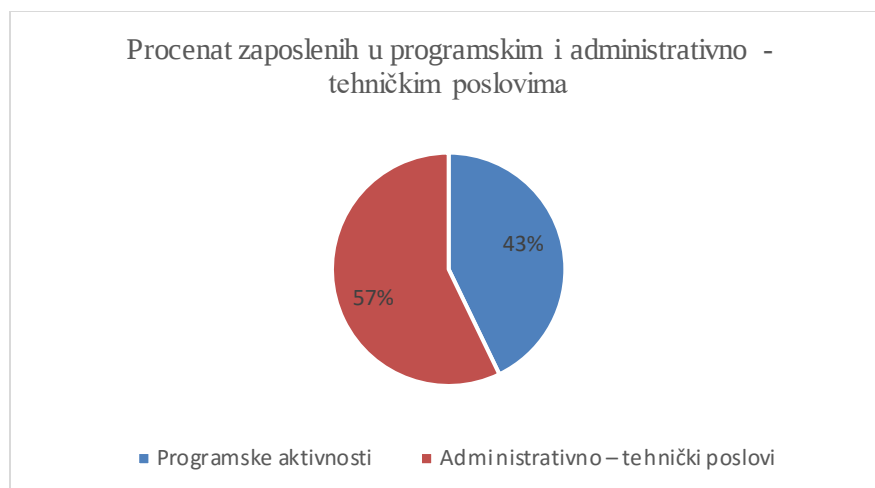
⁴ Odnose se na muzejsku i bibliotečku djelatnost

JU Centar za kulturu "Nenad Rakočević", Mojkovac	2	1	/	1	10
JU Centar za djelatnosti kulture „Vojislav Bulatović Strunjo”, Bijelo Polje Narodna biblioteka	9	1	/	8	21
JU Centar za kulturu Plav Muzej Narodna biblioteka	7	1 4 ⁵	/	1 1	19
JU Centar za kulturu Berane Narodna biblioteka	5	2	/	3	24
JU Centar za kulturu Andrijevice Narodna biblioteka	2	1	/	1	26
JU Centar za kulturu Petnjica	/	/	/	/	6
JU Centar za kulturu Žabljak Narodna biblioteka	2	/	/	2	4
JU Centar za kulturu Šavnik Narodna biblioteka	1	1	/	/	4
JU Centar za kulturu Plužine Narodna biblioteka	3	1	2	/	3
JP Centar za kulturu Ulcinj Zavičajni muzej Narodna biblioteka	5 6	2 1	2	1 5	12
JP Centar za kulturu Bar Zavičajni muzej i Galerija Narodna biblioteka	21 9	11 ⁶ 2	/ /	10 7	33
JU Kulturni centar „Nikola Đurković”, Kotor Narodna biblioteka	7	4	/	3	19
Centar za kulturu Tivat Narodna biblioteka	3	1	1	1	13
UKUPNO	87	38	5	44	214

Tabela 6

⁵ Poslove višeg knjižničara obavlja jedno lice sa kvalifikacijom višeg obrazovanja

⁶ Dva lica sa kvalifikacijom visokog obrazovanja (180 kredita CSPK-a)

4.3. Obrazovna struktura zaposlenih u odnosu na kvalifikacije

Lica koja obavljaju poslove iz djelatnosti zaštite i očuvanja kulturne baštine imaju kvalifikaciju konzervatora i restauratora, arhitekta, etnologa i antropologa, historičara umjetnosti, arheologa, historičara i druge.

Značajno je istaći da se obavljanje programskih aktivnosti u oblasti kulturne baštine, dominantno bazira na navedenim kvalifikacijama u konzervatorskoj, muzejskoj, bibliotečkoj, arhivskoj i kinotečkoj djelatnosti.

Broj i procentualni odnos zaposlenih konzervatora i restauratora, historičara umjetnosti, etnologa i antropologa, arheologa i arhitekata dati su u tabelama i grafikonima, posebno za nacionalne, a posebno za lokalne javne ustanove.

U tabeli 7 prikazano je trenutno stanje zaposlenih i planirani broj radnih mjesta u organima državne uprave i nacionalnim javnim ustanovama za navedene kvalifikacije u aktima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji.

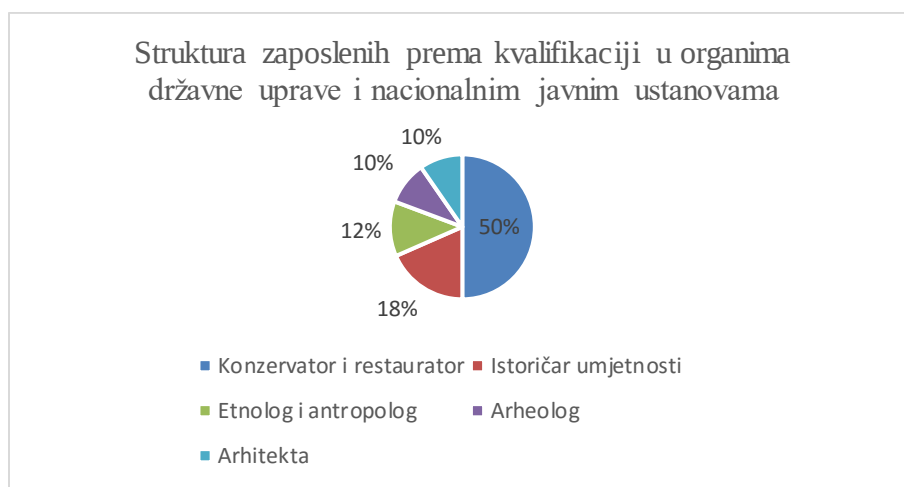
Naziv organa/ustanove	konzervator i restaurator		historičar umjetnosti		etnolog i antropolog		arheolog		arhitekta	
	stanje	planirano	stanje	planirano	stanje	planirano	stanje	planirano	stanje	planirano
⁷ Ministarstvo (Direktorat za kulturnu baštinu)	1		/		2		/		2	
DACG	⁸ 17	5	1	/	1	/	0	/	0	/
Uprava	3	3	4	3	2	2	2	3	7	7
CKA	16	25	2	2	1	1	6	17	2	6

⁷ Planirano stanje nije bilo moguće izraziti precizno brojačno prema nivou kvalifikacije konzervatora i restauratora, arhitekta, etnologa i antropologa, historičara umjetnosti, arheologa, jer su u aktu o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, navedeni isti nivoi kvalifikacija

⁸ Od ovog broja, 12 lica sa kvalifikacijom konzervatora i restauratora (240 kredita CSPK-a), shodno aktu o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, obavljaju poslove arhiviste, a ostalih 5 konzervatorske poslove

NMCG	11	11	12	10	7	7	3	5	0	/
Nacionalna biblioteka	4	3	1	/	0	/	0	/	0	/
Kinoteka	1	1	0	/	0	/	0	/	0	/
Pomorski muzej	2	2	1	1	1	1	0	/	0	/
Prirodnjački muzej	2	2	0	/	0	/	0	/	0	/
Biblioteka za slijepe	0	/	0	/	0	/	0	/	0	/
UKUPNO	57	52	21	15	14	11	11	25	11	13

Tabela 7

Arhitekta, uz konzervatore i restauratore⁹, jedini imaju zakonom propisanu mogućnost dobijanja stručnog zvanja konzervator, viši konzervator i konzervatorski savjetnik i konzervatorske licence, neophodne za izradu studija zaštite, za izradu konzervatorskih projekata i sprovođenje konzervatorskih mjera na kulturnim dobrima. U CKA, jedinjoj nacionalnoj ustanovi za vršenje poslova konzervatorske djelatnosti zaposleno je dvoje arhitekata, a prema postojećem aktu o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta utvrđeno je 6 radnih mjesta. Takođe, u CKA nedostaje 9 konzervatora-restauratora. U Upravi, organu u sastavu Ministarstva, trenutno radi sedam arhitekata kako je i utvrđeno aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.¹⁰ Važno je istaći da određena radna mjesta u aktima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji u nacionalnim ustanovama, daju mogućnost zapošljavanja licima različitih obrazovanih profila, ili koriste uopštene formulacije, kao što je to primjer za pet radnih mjesta u NMCG, odnosno za većinu radnih mjesta u DACG. Recimo, u aktu o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji DACG, koristi se formulacija “filozofski, pravni ili drugi fakultet”, koja obuhvata širok dijapazon obrazovnih profila.

Struktura zaposlenih prema kvalifikaciji u lokalnim javnim ustanovama, data je u tabeli 8.

⁹ član 4 Pravilnika o vrsti i stepenu stručne spreme, programu i načinu polaganja stručnog ispita i stručnim zvanjima za vršenje poslova konzervatorske, muzejske, bibliotečke i arhivske djelatnosti („Sl. list CG”, br. 22/12 i 26/12)

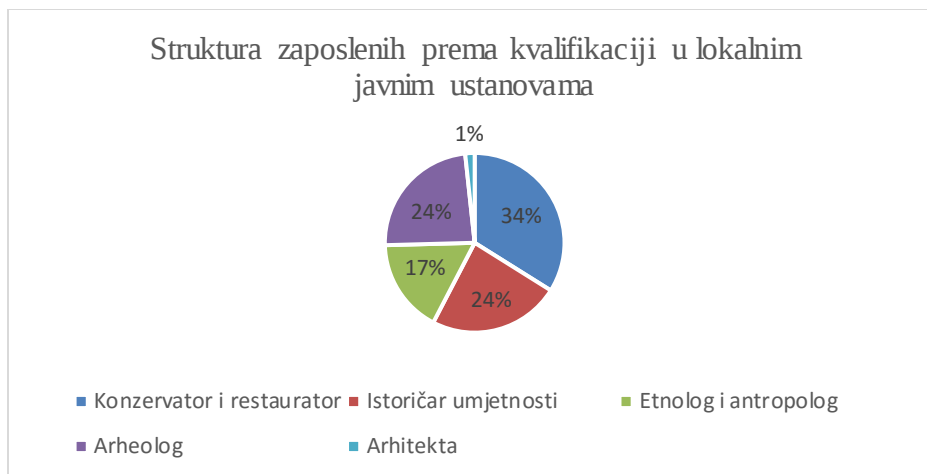
¹⁰ Napominjemo, da je u Upravi zbog povećanog obima posla, na određeno vrijeme angažovan jedan arhitekta

Naziv lokalne javne ustanove	konzervator i restaurator	istoričar umjetnosti	etnolog i antropolog	arheolog	arhitekta
JU Gradska biblioteka i čitaonica „Njegoš”, Cetinje	1				
JU Narodna Biblioteka „Radosav Ljumović”, Podgorica	1				
JU Muzeji i galerija Podgorice	7	2 ¹¹	2	3	1
JU Muzeji i galerije Nikšić	1	2	1	1	
JU Centar za kulturu Danolovgrad	2				
JU Centar za kulturu Kolašin		2			
JU Muzej Bijelo Polje			2		
JU Polimski muzej, Berane	1			1	
JU Zavičajni muzej Pljevlja			2		
JP Centar za kulturu Ulcinj	1 ¹²				
JP Centar za kulturu Bar	2	1		1	
JU Muzeji i galerija Budve	1	2		2	
JU Narodna Biblioteka Budve				2	
JU Muzej i galerija Tivat	1	1	1		
OJU „Muzeji” Kotor	1	2	1	1	
JU Kulturni centar „Nikola Đurković”, Kotor		1			
JU „Gradski muzej Mirko Komnenović i galerija Josip Bepo Benković”, Herceg Novi	1	1	1	3	
UKUPNO	20	14	10	14	1

Tabela 8

¹¹ Jedno lice ima kvalifikaciju visokog obrazovanja (240 kredita CSPK-a) istorije umjetnosti, odnosno arheologije (Filozofski fakultet Skoplje)

¹² Kvalifikacija višeg obrazovanja

Nadalje, tabelarno nijesu prikazani podaci za preostalih 15 lokalnih javnih ustanova koje obavljaju bibliotečku, odnosno muzejsku djelatnost, iz razloga što isti nemaju ni jedno zaposleno lice sa predmetnim profilima obrazovanja, a to su:

1. JU Narodna Biblioteka „Njegoš”, Nikšić
2. JU Centar za kulturu „Nenad Rakočević”, Mojkovac
3. JU Centar za djelatnosti kulture „Vojislav Bulatović Strunjo”, Bijelo Polje
4. JU Centar za kulturu Plav
5. JU Centar za kulturu Berane
6. JU Centar za kulturu i sport „Mihailo Lalić”, Andrijevica
7. JU Centar za kulturu Petnjica
8. JU Zavičajni muzej „Ganića kula”, Rožaje
9. JU Narodna Biblioteka Rožaje
10. JU Centar za kulturu Žabljak
11. JU Centar za kulturu, sport i medije, Šavnik
12. JU Narodna Biblioteka „Stevan Samardžić”, Pljevlja
13. JU Centar za kulturu Plužine
14. JU Centar za kulturu Tivat
15. JU Gradska Biblioteka i čitaonica Herceg Novi

4.4. Struktura zaposlenih u odnosu na nivo kvalifikacije

Obrazovna struktura zaposlenih data je i u odnosu na nivo kvalifikacije (kvalifikacija visokog obrazovanja: VIII nivo, VII2 i VII1 podnivo i VI nivo; kvalifikacija višeg obrazovanja, nivo pet; kvalifikacija srednjeg obrazovanja: podnivo IV1 i IV2, nivo III i nivo II). Najveći broj zaposlenih posjeduje kvalifikaciju visokog obrazovanja podnivo VII1, a zatim kvalifikaciju srednjeg stručnog obrazovanja podnivo IV1. Prirodnjački muzej, kao jedina nacionalna javna ustanova sa naučno-istraživačkom licencom, ima najveći broj zaposlenih sa kvalifikacijom visokog obrazovanja nivo osam i nivoa sedam, podnivo 2 (VIII nivo i podnivo VII2) .

Kvalifikacije zaposlenih u organima državne uprave i nacionalnim javnim ustanovama iz oblasti kulturne baštine dat je u nastavku.

Naziv ustanove	VIII nivo	VII2 podnivo	VII1 podnivo	VI nivo	V nivo	IV1 podnivo	IV2 podnivo	III nivo	II nivo	I1 podnivo	I2 podnivo
Ministarstvo (Direktorat za kulturnu baštinu)	-	3	5	-	-	-	-	-	-	-	-
DACG	1	3	95	1	9	38	-	4	-	-	1
Uprava	-	5	23	2	-	-	6	-	-	-	-
CKA	1	2	35	-	-	19	-	1	-	-	-
NMCG	2	10	40	5	1	47	-	18	5	-	-
Nacionalna biblioteka	-	8	39	6	-	23	-	6	7	-	-
Kinoteka	-	1	7	-	-	2	-	-	-	-	-
Pomorski muzej	-	8	2	1	-	3	-	1	1	-	-
Prirodnjački muzej	6	5	7	-	-	5	1	-	-	-	1
Biblioteka za slijepe	-	-	6	1	-	4	-	-	-	-	-
UKUPNO	10	45	260	16	10	144	7	26	13	-	2

Tabela 9

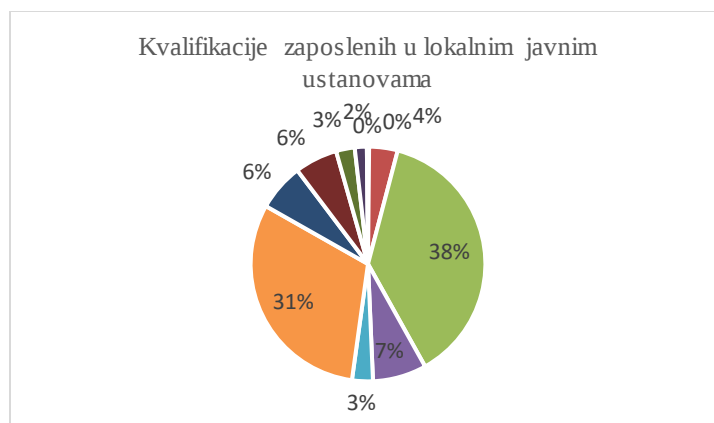

Kvalifikacije zaposlenih u lokalnim javnim ustanovama kulture dat je u tabeli 10.

Naziv ustanove lokalne	VIII nivo	VII2 podnivo	VII1 podnivo	VI nivo	V nivo	IV1 podnivo	IV2 podnivo	III nivo	II nivo	I1 podnivo	I2 podnivo
JU Gradska biblioteka i čitaonica „Njegoš“, Cetinje	-	-	9	1	2	4	-	-	-	-	-
JU Narodna biblioteka R.Ljumić, Podgorica	-	1	15	1	-	13	-	-	1	-	-
JU Muzeji i galerije Podgorice	3	5	14	1	1	18	-	4	-	-	-
JU Narodna biblioteka „Njegoš“, Nikšić	-	1	11	1	2	6	3	1	-	-	-
JU Muzeji i galerije Nikšić	-	4	14	1	1	16	-	4	-	-	-
JU Centar za kulturu Danilovgrad	-	2	4	3	-	3	-	2	-	2	-
JU Centar za kulturu Kolašin	-	-	4	-	-	3	-	1	-	1	-
JU Centar za kulturu „Nenad Rakočević“, Mojkovac	-	1	2	1	-	7	-	-	-	-	1
JU Muzej Bijelo Polje	-	-	5	-	2	1	-	-	-	-	-
JU Centar za djelatnosti kulture „Vojislav Bulatović Strunjo“, Bijelo Polje	-	1	3	3	-	7	14	2	-	-	-
JU Centar za kulturu Plav	-	-	10	1	1	8	1	1	1	3	-
JU Centar za kulturu Berane	-	1	9	1	-	15	-	-	-	3	-
JU Polimski muzej Berane	-	2	8	1	-	10	-	1	-	1	-
JU Centar za kulturu i sport „Mihailo Lalić“ Andrijevica	-	-	7	-	-	16	-	2	2	-	-
JU Centar za kulturu Petnjica	-	-	3	1	-	2	-	-	-	-	-
Zavičajni muzej Ganića kula, Rožaje	-	-	8	4	2	3	-	3	-	-	-
JU Narodna biblioteka Rožaje	-	-	4	5	-	4	-	1	-	-	-

JU Centar za kulturu Žabljak	-	-	1	-	-	4	1	-	-	-	-
JU Centar za kulturu, sport i medije Šavnik	-	-	-	3	-	1	-	1	-	-	-
JU Zavičajni muzej Pljevlja	1	-	3	-	-	3	2	-	-	-	-
JU Narodna biblioteka Stevan Samardžić, Pljevlja	-	-	7	-	-	4	1	-	-	-	-
JU Centar za kulturu, Plužine	-	1	-	1	2	2	-	-	-	-	-
JP Centar za kulturu, Ulcinj	-	-	7	1	2	10	-	-	3	-	-
JP Centar za kulturu, Bar	-	3	18	6	-	20	-	10	6	-	-
JU Muzeji i galerije Budva	-	6	17	6	-	29	-	4	1	-	-
JU Narodna biblioteka, Budva	-	-	8	-	-	-	10	-	-	-	-
OJU Muzeji Kotor	-	-	11	4	-	2	-	1	1	-	-
JU Kulturni centar Nikola Đurković, Kotor	-	2	10	1	2	2	9	-	-	-	-
JU Muzej i galerija Tivat	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-
JU Centar za kulturu Tivat	-	-	7	-	2	3	2	2	-	-	-
JU Gradska biblioteka i čitaonica, Herceg Novi	-	-	4	-	1	2	-	-	1	-	-
JU Gradski muzej Mirko Komnenović i galerija Josip Bepo Benković, Herceg Novi	-	1	12	1	-	7	-	2	-	-	-
UKUPNO	4	27	250	49	19	205	43	39	17	11	1

Tabela 10

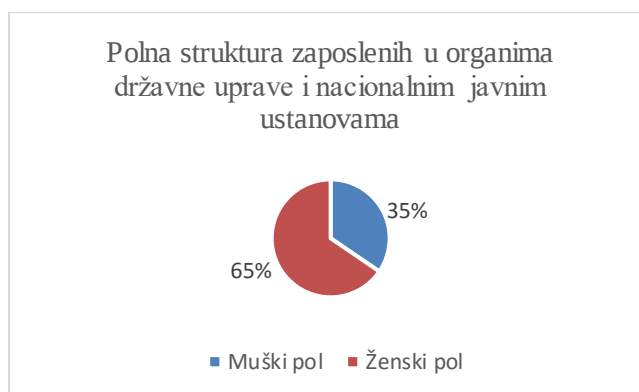

4.5. Polna struktura

U organima državne uprave i nacionalnim javnim ustanovama, koje obavljaju poslove djelatnosti zaštite i očuvanja kulturne baštine, 65% su ženskog pola a 35% muškog pola.

Naziv organa/ustanove	Muški pol	Ženski pol
Ministarstvo (Direktorat za kulturnu baštinu)	1	7
DACG	45	107
Uprava	12	24
CKA	25	33
NMCG	51	77
Nacionalna biblioteka	31	58
Kinoteka	5	5
Pomorski muzej	5	11
Prirodnjački muzej	5	20
Biblioteka za slijepe	4	7
UKUPNO	184	349

Tabela 11

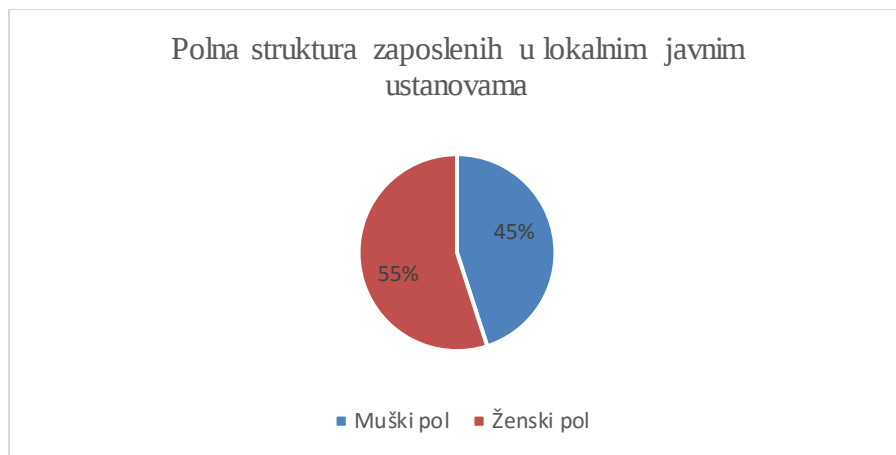

U lokalnim ustanovama polna struktura prikazana je u sljedećoj tabeli:¹³

¹³ Napominjemo, da nijesu sve lokalne ustanove dostavile detaljne podatke o zaposlenima, posebno u dijelu analize starosne i polne strukture

Naziv pravnog subjekta	Muški pol	Ženski pol
JU Gradska biblioteka i čitaonica „Njegoš”, Cetinje	1	15
JU Muzeji i galerija Podgorice	12	24
JU Narodna Biblioteka „Njegoš”, Nikšić	6	19
JU Muzeji i galerije Nikšić	23	17
JU Centar za kulturu Danilovgrad	11	5
JU Centar za kulturu Kolašin	4	5
JU Centar za kulturu ”Nenad Rakočević”, Mojkovac	7	5
JU Muzej Bijelo Polje	5	3
JU Centar za djelatnosti kulture „Vojislav Bulatović Strunjo”, Bijelo Polje	18	12
JU Centar za kulturu Berane	14	15
JU Polimski muzej, Berane	14	9
JU Centar za kulturu i sport „Mihailo Lalić”, Andrijevica	19	9
JU Centar za kulturu Petnjica	5	1
JU Zavičajni muzej „Ganića kula”, Rožaje	14	6
JU Narodna Biblioteka Rožaje	7	7
JU Centar za kulturu Žabljak	3	3
JU Centar za kulturu, sport i medije, Šavnik	3	2
JU Zavičajni muzej Pljevlja	4	5
JU Narodna Biblioteka „Stevan Samardžić”, Pljevlja	2	10
JU Centar za kulturu Plužine	2	4
JP Centar za kulturu Ulcinj	9	14
JP Centar za kulturu Bar	31	32
JU Muzeji i galerija Budve	23	40
JU Narodna Biblioteka Budve	3	15
JU Muzej i galerija Tivat	2	2
JU Centar za kulturu Tivat	8	8
OJU „Muzeji” Kotor	6	13
JU Kulturni centar „Nikola Đurković”, Kotor	7	19
JU Gradska Biblioteka i čitaonica Herceg Novi	4	4
JU „Gradski muzej Mirko Komnenović i galerija Josip Bepo Benković”, Herceg Novi	9	14
UKUPNO	276	337

Tabela 12

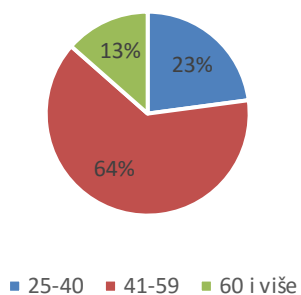
4.6. Starosna struktura zaposlenih

Starosna struktura zaposlenih u organima državne uprave i nacionalnim javnim ustanovama je prikazana u tri starosne grupe, radi poređenja procenata u pogledu najmlađe i najstarije populacije zaposlenih. Uvidom u tabelu i grafikon, zaključuje se, da 65% zaposlenih pripada srednjoj starosnoj dobi, odnosno da je neznatna razlika u procentima između najmlađe i najstarije populacije. Najmanji procenat se zapaža u kategoriji od 60 godina i više, koja je izražena sa 12%.

Naziv pravnog subjekta	25 - 40	41 - 59	60 i više
Ministarstvo (Direktorat za kulturnu baštinu)	6	2	/
DACG	15	104	33
Uprava	19	14	3
CKA	14	38	6
NMCG	27	88	13
Nacionalna biblioteka	23	55	11
Kinoteka	5	3	2
Pomorski muzej	5	9	2
Prirodnjački muzej	3	20	2
Biblioteka za slijepe	5	6	0
UKUPNO	122	339	72

Tabela 13

Starosna struktura zaposlenih u organima državne uprave i nacionalnim javnim ustanovama

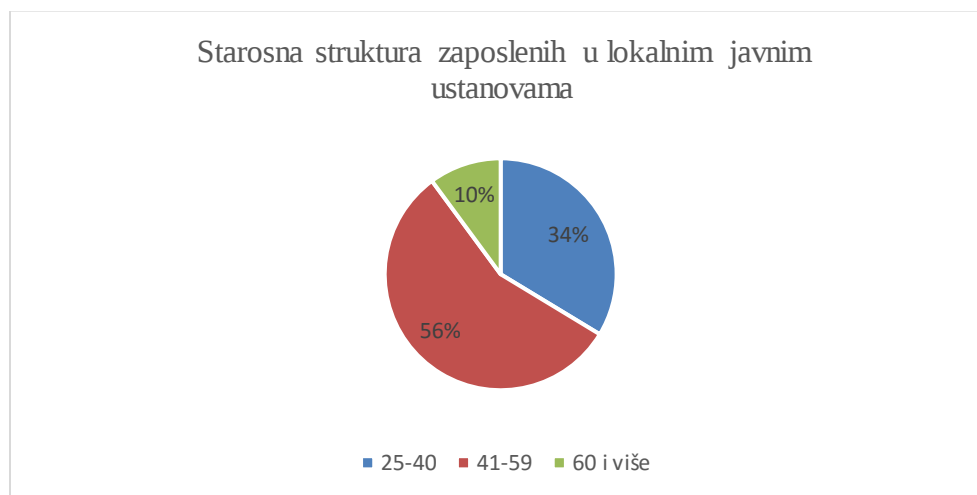

Starosna struktura u lokalnim ustanovama prikazana je u sljedećoj tabeli:

Naziv pravnog subjekta	25-40	41-59	60 i više
JU Gradska biblioteka i čitaonica „Njegoš”, Cetinje	10	6	/
JU Muzeji i galerija Podgorice	7	22	7
JU Narodna Biblioteka „Njegoš”, Nikšić	5	14	6
JU Muzeji i galerije Nikšić	11	25	4
JU Centar za kulturu Danilovgrad	3	6	7
JU Centar za kulturu Kolašin	1	7	1
JU Centar za kulturu ”Nenad Rakočević”, Mojkovac	3	8	1
JU Muzej Bijelo Polje	1	7	0
JU Centar za djelatnosti kulture „Vojislav Bulatović Strunjo”, Bijelo Polje	10	17	3
JU Centar za kulturu Berane	10	18	1
JU Polimski muzej, Berane	10	11	2
JU Centar za kulturu i sport „Mihailo Lalić”, Andrijevica	15	9	4
JU Centar za kulturu Petnjica	4	2	/
JU Zavičajni muzej „Ganića kula”, Rožaje	13	6	1
JU Narodna Biblioteka Rožaje	8	6	/
JU Centar za kulturu Žabljak	1	4	1
JU Centar za kulturu, sport i medije, Šavnik	/	5	/
JU Zavičajni muzej Pljevlja	6	3	/

JU Narodna Biblioteka „Stevan Samardžić”, Pljevlja	3	8	1
JU Centar za kulturu Plužine	2	4	/
JP Centar za kulturu Ulcinj	7	11	5
JP Centar za kulturu Bar	17	37	9
JU Muzeji i galerija Budve	23	39	1
JU Narodna Biblioteka Budve	2	15	1
JU Muzej i galerija Tivat	3	1	/
JU Centar za kulturu Tivat	9	6	1
JU Kulturni centar „Nikola Đurković”, Kotor	7	17	2
JU Gradska Biblioteka i čitaonica Herceg Novi	5	3	/
JU „Gradski muzej Mirko Komnenović i galerija Josip Bepo Benković”, Herceg Novi	4	17	2
UKUPNO	200	334	60

Tabela 14

5. OCJENA STANJA

Prikazani pravni subjekti, koje je osnovala Crna Gora ili lokalna samouprava, predstavljaju institucionalnu mrežu sistema zaštite i očuvanja kulturne baštine, i osnov su za obezbjeđivanje ravnomjernog razvoja njenih djelatnosti na prostoru države. Uspostavljeni pravni osnov, odnosno propisi iz oblasti kulturne baštine, donijeti 2010. godine, koji se implementiraju i inoviraju u kontinuitetu, takođe predstavljaju relevantan osnov za analizu ukupnog sistema zaštite kulturne baštine. Donošenjem propisa iz oblasti muzejske i bibliotečke djelatnosti, Ministarstvo kulture je 2010. godine, pored ostalog, otvorilo i proces reformi i reorganizovanja postojećih muzeja, odnosno biblioteka i osnivanja novih, na nacionalnom i lokalnom nivou. Navedeni proces reorganizacije sproveden je na nivou organa državne uprave i javnih ustanova čiji je osnivač Crna Gora, ali ne u potpunosti i u javnim ustanovama čiji je osnivač lokalna uprava. Naime, u opštinama

Herceg Novi, Budva, Nikšić, Pljevlja, Rožaje i Glavnom gradu Podgorica, biblioteka i muzejska djelatnost se obavlja u skladu sa propisima iz navedenih djelatnosti. Uz navedene, opštine Kotor, Bijelo Polje i Berane, muzejsku djelatnost organizuju kroz samostalne javne ustanove, u skladu sa propisima.

Kadrovski kapaciteti u organima državne uprave i nacionalnim i lokalnim javnim ustanovama u djelatnostima zaštite i očuvanja kulturne baštine, koji obavljaju poslove od javnog interesa, predstavljaju bitan činilac za održivost sistema zaštite i očuvanja kulturne baštine. Predmetna kadrovska struktura odnosi se na 533 zaposlena u organima državne uprave i nacionalnim javnim ustanovama, iz oblasti kulturne baštine, kao i na 670 zaposlenih u lokalnim javnim ustanovama iz ove oblasti, što ukazuje da je 25% više zaposlenih na lokalnom nego na državnom nivou. U programskim aktivnostima, odnosno na poslovima zaštite i očuvanja kulturne baštine, zaposleno je 382 lica, ili 72 % od ukupnog broja zaposlenih u organima državne uprave i nacionalnim javnim ustanovama, i 287 u lokalnim javnim ustanovama, što je 43% od ukupnog broja zaposlenih. Imajući u vidu navedeno, može se konstatovati da u lokalnim javnim ustanovama programske aktivnosti obavlja manji broj zaposlenih u odnosu na administrativno-tehničke poslove, što je posebno izraženo kod centara za kulturu. Analiza kadrovskih kapaciteta u navedenim ustanovama ukazala je na neusklađenosti organizacije ustanova sa propisima iz bibliotečke i muzejske djelatnosti, koji propisuju da se iste obavljaju u samostalnim lokalnim javnim ustanovama. Kada se uporede podaci prikazani u tabelama 4, 5 i 6, konstatuje se da u centrima za kulturu programske aktivnosti obavlja 87 lica, od čega 37 sa kvalifikacijom visokog obrazovanja, u odnosu na 214 koji obavljaju administrativno-tehničke poslove. U lokalnim javnim muzejima programske aktivnosti obavlja 126 lica, od čega 95 sa kvalifikacijom visokog obrazovanja, a 117 administrativno-tehničke poslove. U samostalnim lokalnim javnim ustanovama za obavljanje bibliotečke djelatnosti, programske aktivnosti obavlja 74 lica, dok administrativno-tehničke poslove obavlja 50 lica.

Dosadašnje analize¹⁴ Ministarstva, kao i predmetna analiza postojećih kvalifikacija ukazuje na evidentan deficit stručnog kadra u konzervatorskoj djelatnosti na nacionalnom nivou i muzejskoj djelatnosti na lokalnom nivou, ali i u arhivskoj, bibliotečkoj i kinotečkoj djelatnosti, gdje su za proces stručne obrade građe neophodna i određena lingvistička, arheografska kao i znanja, vještine i kompetencije iz oblasti kinematografije. Cijeneći navedeno, prikazan je broj konzervatora i restauratora, istoričara umjetnosti, etnologa i antropologa, arheologa i arhitekata, jer su navedeni profili obrazovanja od posebnog značaja za vršenje poslova u konzervatorskoj i muzejskoj djelatnosti, ali i u ostalim djelatnostima u okviru kojih se vrše poslovi zaštite i očuvanja kulturne baštine. Ističemo da arhivska, bibliotečka, kinotečka, a dijelom i muzejska djelatnost pripadaju i informacionim disciplinama, i da se jedan vid doedukacija vrši kroz sticanje stručnih zvanja, u skladu sa postojećim propisima, te će se navedena pitanja rješavati kroz buduću analizu implementacije propisa.

U odnosu na prikazane podatke, evidentno je, da najveći broj konzervatora i restauratora zapošljava DACG, CKA i NMCG. Bez obzira na to, a imajući u vidu složenost i specifičnost poslova koje vrši CKA, te opravdanu potrebu za ovim kadrom, naročito kada je u pitanju sprovođenje konzervatorskih mjera na nepokretnoj i pokretnoj kulturnoj baštini, stanje se može ocijeniti kao nepovoljno. Interesantan je podatak da u CKA ima manje zaposlenih konzervatora i restauratora nego u DACG, a da zaposleni u DACG koji obavljaju određene poslove iz konzervatorske djelatnosti, ne mogu obavljati složenije poslove stručne poslove zbog nedostatka

---

¹⁴ Stanje kulturne baštine, Ministarstvo kulture i medija, Podgorica 2006. godine

tehničkih kapaciteta, kao ni poslove za koje se traži konzervatorska licenca pravnog lica, jer isto nije uređeno propisima iz konzervatorske djelatnosti.

Od značaja za unaprijeđenje postojeće kadrovske strukture, sa zvanjem konzervatora i restauratora je i konstantna potreba za specijalizacijama u odnosu na vrstu kulturnih dobara, ali i stalna edukacija i doedukacija, radi praćenja savremenih pravaca u primjeni metoda i tehnologija u sprovođenju konzervatorskih mjera. Najveći broj konzervatora i restauratora u crnogorskim ustanovama kulture stekao je formalno obrazovanje na Kulturološkom fakultetu, koji je djelovao na Cetinju u periodu od 1982. do 1988. godine, kada se osniva Fakultet likovnih umjetnosti. **Navedena okolnost uslovlja je da se postojeći konzervatorski kadar, koji čini 50% ukupno zaposlenih stručnih lica u oblasti zaštite i očuvanja baštine, nalazi u starosnoj dobi 50-60 godina života, pa postoji realna opasnost da će odlaskom zatečenog stručnog kadra u penziju CKA, ali i konzervatorska djelatnost, ostati bez osnovnog stručnog kadra, neophodnog za vršenje specifičnih poslova konzervatorske djelatnosti.** Napominjemo, da se u proteklom periodu zaposlilo samo jedno lice (u OJU „Muzeji” Kotor) kvalifikacije visokog obrazovanja, podnivo VIII, konzervatorske struke, koji je školovan izvan Crne Gore.

U slučaju arhivske, bibliotečke i muzejske djelatnosti broj zaposlenih konzervatora i restauratora je dovoljan. Sprovođenje kompleksnijih konzervatorskih mjera na pokretnoj kulturnoj baštini, često zahtijeva povjeravanje poslova CKA. U tom smislu, NMCG i pored 11 zaposlenih konzervatora i restauratora, koji permanentno vrše poslove zaštite i očuvanja muzejskog fonda, složenije konzervatorske mjere povjeravaju CKA, jer nemaju adekvatne tehničko-tehnološke i prostorne uslove za vršenje složenih konzervatorskih mjera.

Posebno ističemo da je broj zaposlenih sa kvalifikacijom konzervatora i restauratora u lokalnim javnim ustanovama nedovoljan, naročito kada se uzme u obzir da određeni muzeji posjeduju pokretna kulturna dobra, te se sprovođenje konzervatorskih mjera, takođe povjerava CKA.

Analizom podataka o kvalifikacijama, konstatuje se da 17 opštinskih ustanova zapošljava lica sa kvalifikacijom iz oblasti koje su predmet ove analize. Od navedenog broja, pet ustanova (tri koje obavljaju bibliotečku djelatnost i dva muzeja) nema konzervatora i restauratora. Shodno propisima koji bliže uređuju uslove za obavljanje bibliotečke, odnosno muzejske djelatnosti, određen broj lica kvalifikacije konzervatora i restauratora je propisan za muzejsku djelatnost, ali ne i za bibliotečku djelatnost.

Uz navedeno, ističemo da se kvalifikacija srednjeg stručnog obrazovanja konzervatorski tehničar, sticala na Cetinju u periodu od 1982-1988. godine. Lica koja su tada stekla ovu kvalifikaciju, dala su značajan doprinos u vršenju poslova na zaštiti i očuvanju, naročito pokretne kulturne baštine. Iako je navedeni kadar značajan za sve djelatnosti iz oblasti kulturne baštine, poseban doprinos bio je evidentan u bivšem Republičkom zavodu za zaštitu spomenika kulture.

Arhitekte predstavljaju značajan kadar u sistemu zaštite kulturne baštine, naročito kada je u pitanju konzervatorska djelatnost. Osnivanje Arhitektonskog fakulteta Univerziteta Crne Gore, otvorilo je mogućnost za uključivanje arhitekata u brojne projekte iz oblasti konzervatorske djelatnosti. Iako je Ministarstvo kulture stvaralo uslove za zapošljavanje ovog kadra, naročito u Centru za konzervaciju i arheologiju Crne Gore i Upravi za zaštitu kulturnih dobara, gdje je potreba za arhitektama od posebnog značaja, rezultati analiza ukazuju da je u navedenim ustanovama i dalje evidentan nedostatak kadra sa neophodnim iskustvom, znanjem, vještinama i kompetencijama u složenim poslovima konzervatorske djelatnosti.

Za obavljanje određenih poslova u konzervatorskoj, ali i u muzejskoj djelatnosti, neophodan je i određeni broj arheologa. U oblasti arheoloških istraživanja, naročito onih koja zadiru u integritet kulturnog dobra, neophodna je, pored ostalog i istraživačka licenca, tako da

najveći broj arheoloških istraživanja sprovodi CKA, dijelom NMCG i određeni lokalni muzeji. Ukupan broj arheologa u organima državne uprave i nacionalnim javnim ustanovama je 11, a u lokalnim javnim ustanovama je 14, što je nedovoljno ako uzmemo u obzir broj neistraženih arheoloških lokaliteta u Crnoj Gori. Imajući u vidu navedeno, a u realizaciji projekata od nacionalnog interesa, kvalitet u arheološkim istraživanjima postiže se kroz saradnju svih relevantnih pravnih subjekata, angažovanjem arheologa iz lokalnih javnih ustanova.

Cijeneći da su etnolozi i antropolozi značajan kadar u ustanovama iz oblasti kulturne baštine, naročito u muzejskoj i konzervatorskoj djelatnosti, ističemo da se predmetne kvalifikacije stiču u zemljama regiona.

Prema statistici Zavoda za zapošljavanje Crne Gore¹⁵, broj nezaposlenih lica kvalifikacije visokog obrazovanja koji su predmet ove analize odnosi se na 44 arhitekte, različitog nivoa kvalifikacije, tri konzervatora – restauratora, pet istoričara umjetnosti i jednog arheologa. U navedenoj evidenciji se ne nalazi nijedan nezaposleni etnolog i antropolog. Bez obzira na navedenu statistiku broja nezaposlenih, napominjemo, da ista nije relevantna sa stanovišta zapošljavanja u djelatnostima iz oblasti kulturne baštine. Takođe, predmetni podaci ukazuju na to da se većina mladih prekvalifikuje, odnosno ne radi u struci, ili ne pokazuje zanimanje za poslove iz djelatnosti zaštite i očuvanja kulturne baštine. Jedan od faktora koji mlade opredjeljuje za određena radna mjesta je i materijalne prirode, naročito ukoliko je potrebno da zbog zaposlenja mijenjaju mjesto stanovanja.

Cijeneći navedene propise, kao i rezultate izvršenih kontrola u pogledu ispunjenosti propisanih uslova za obavljanje navedenih djelatnosti, Ministarstvo kulture je uočilo nedovoljan broj odgovarajućih stručnih profila u muzejskoj djelatnosti, i to u oblasti komunikacije (muzeografije), muzejske dokumentacije, marketinga i informatike. Takođe, lokalne javne ustanove koje obavljaju poslove muzejske djelatnosti, posjeduju različite muzejske zbirke, većinom etnografske, arheološke, umjetničke i istorijske. U tom smislu, jedino JU Muzeji i galerija Podgorice i JU Muzeji i galerija Nikšić, imaju po jednog kustosa u skladu sa datim muzejskim zbirkama. Dakle, stručna obrada muzejskog materijala, vođenje muzejske dokumentacije, uvođenje informacionih tehnologija u djelatnosti zaštite i očuvanja kulturne baštine, u proteklom periodu počivala je na angažovanju nacionalnih javnih ustanova, sporadično, tako da osnovnu preventivnu mjeru zaštite pokretne kulturne baštine, na nivou države nije bilo moguće sprovoditi u kontinuitetu i u skladu sa propisima.

Broj i struktura stručnog kadra u Kinoteci su takođe nedovoljni, naročito kada se uzme u obzir da je ovo jedina ustanova koja obavlja kinotečku djelatnosti, a do kadra dolazi permanentnim edukacijama i doedukacijama zaposlenih, posebno iz oblasti konzervacije i restauracije kinematografske građe.

Prirodnjački muzej i Muzeji i galerije Podgorice¹⁶ su jedine ustanove koje imaju naučno-istraživačku licencu, a pored njih potencijal za sticanje licence imaju i CKA, NMCG, kao i Zavičajni muzej Pljevlja. Ovo je značajan podatak sa aspekta međuresorne saradnje i unaprjeđenja sektora nauke i kulture.

Jačanje kadrovskih kapaciteta, kao jedno od najznačajnijih razvojnih pitanja, prepoznato je u Programu razvoja kulture 2016-2020 od strane Ministarstva kulture, kao strateški cilj, koji treba posmatrati dugoročno i u okviru međusektorske saradnje u Crnoj Gori. Neodgovarajući profil, odnosno nedovoljan broj odgovarajućih stručnih kapaciteta, posebno se zapaža u oblasti

---

¹⁵ Podaci su dobijeni na zahtjev Ministarstva kulture od Kancelarije za statistiku Zavoda za zapošljavanje Crne Gore

¹⁶ Podatak da su naučno-istraživačku licencu Muzeji i galerije Podgorice dobili 11.06.2018. godine proslijedilo nam je Ministarstvo nauke u aktu 01-1828/2 od 19.07.2018. godine

međunarodne saradnje i poslova na programskim aktivnostima koji doprinose boljoj vidljivosti djelatnosti zaštite i očuvanja kulturnih dobara, kompetencijama, efektivnosti u poslovanju i uvođenju savremenih sredstava komunikacije i tehnologije.

6. PRIJEDLOG MJERA

Imajući u vidu rezultate analize kadrovskih kapaciteta organa državne uprave i javnih ustanova koje se bave zaštitom i očuvanjem kulturne baštine, kao i ocjenu stanja, Ministarstvo kulture predlaže sljedeće mjere:

- Preispitivanje mogućnosti preraspodjele postojećih kadrovskih kapaciteta na druga radna mjesta u organima državne uprave i nacionalnim javnim ustanovama, a u odnosu na stručne kvalifikacije zaposlenih i opis njihovih radnih mjesta predviđenih u aktima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji;
- Izrada strategije razvoja kulturne baštine koju bi, na prijedlog Ministarstva kulture, donijela Vlada Crne Gore za period 2020-2025.godine;
- Kroz saradnju Ministarstva kulture, Ministarstva prosvjete i ustanova visokog obrazovanja inicirati organizovanje studijskog (osnovnog, master i dokorskog) programa konzervacije i restauracije u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju, kao i stipendiranje budućih studenata za iste u Crnoj Gori ili u inostranstvu;
- Kroz saradnju Ministarstva kulture i Ministarstva prosvjete inicirati izradu: Standarda zanimanja, Standarda kvalifikacije i Programa obrazovanja za stručne kvalifikacije konzervator, kao i pripremu odgovarajućih programa iz djelatnosti zaštite i očuvanja kulturne baštine;
- Kroz saradnju Ministarstva kulture, Ministarstva vanjskih poslova i Ministarstva prosvjete inicirati izradu informatora o akademskim studijama iz oblasti kulturne baštine u inostranstvu;
- Kroz saradnju Ministarstva kulture, Ministarstva nauke i Crnogorske akademije nauka i umjetnosti inicirati aktivnosti na unaprjeđenju naučnih kapaciteta sektora kulturne baštine;
- Kroz Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara, koji na godišnjem nivou donosi Vlada Crne Gore na prijedlog Ministarstva kulture, finansirati programe edukacije i doedukacije postojećeg stručnog kadra na poslovima zaštite i očuvanja kulturne baštine;
- Preporuka lokalnim organima samouprave, Prijestonici i Glavnom gradu izrada analize stepena implementacije propisa iz oblasti kulturne baštine, sa posebnim akcentom na propisan broj i strukturu kadra u odnosu na programsku djelatnost, sa finansijskim pokazateljima, kao i izradu elaborata o osnivanju, odnosno reorganizovanju lokalne javne ustanove, gdje nije implementirana zakonska obaveza uređena propisima iz oblasti kulturne baštine, odnosno bibliotečke i muzejske djelatnosti.